

[א] [מספ' דכ"ב פ"ד],
[ב] [סס], [ג] [ד"ה וספנו]
לפי ד"ה הי' זה], [ד] [ג"ל
היית ועי' רש"א,

לעזי רש"י
קולטרא קנקן של
מחרשה (דיתר הפולחן את
הקרקע).

השובר את האומנין פרק ששי בבא מציעא פ.

מתני' השוכר את הפרה לחרוש וכו'. וכל כלי המחרשה לנעול הבקר ונעריה הולכין עם בהמתו וזה אוחז הדרכן לכיון פרה לתלמיה וזה הולך אחר המחרשה ומכבד היטב בקרקע שצו הצרול שקורים קולטרא לנע"ז והוא קנקן דמתני': חייב שהרים קשים לחרוש שהסלעים שם: **ורש** כמבואה פטור.

אם התליקה: **גמ'** והיא דלא שני ואין לנעול הפרה לתבוע לו כלום ואלו שהיו צפועות המנהיג והאוחז יחד שכירים היו אחיה מהן פושע בשבירת הקנקן: **דנקיט פירש'** מדרש הוא משלם שלא כוון את הפרה יפה ועל ידי שציוות את השורה של מענה נשבר הקנקן: **דנקיט מנא**: קנקן: משלם. שהעמיק יותר מדאי בדרך: והילכא דנקיט מנא משלם. שאילו לא העמיק יותר מדאי לא היה נשבר צעיוות השורה: ואי דמחזקא בגונדרי. שהיה ידוע להם צהר שמעלה אצנים וצומח וטרשין: **תרווייהו משלמים**. שהיה להם להזהר מאד ובדצר נשבר צעיוות אף המנהיג הוא נשבר והיו דבר המוטל בסקפ: **היה זה מוס אחד**. אחד מן המומין הללו היה זה: **וסנפו צין מומין אחרים**. שלא היו זה: **הרי זה מקח טעות**. לפי שהכיר הלוקח בשאר מומין שאין וכסבור הוא כצולן משקר אלא להשליך מעליו מטרומת הוא אומר הילכך מקח טעות הוא לדעתא דהכי לא זנן: **מוס זה ומוס אחר**. שפירש לו שם אותו מוס לצדו ואמר לו מוס זה צה ועוד מומין אחרים: **אין זה מקח טעות**. דכיון דאותו המוס הזכיר לו לצדו צה היה לו לצדוק: **וסנפו**. חבירו. כמו סימפין עשאו דמענית (דף כה:). **נכפית**. נופלת מחולי: **משועממת**. משוגעת: **היה זה מוס אחד**. מאלו המומין והשאר אין זה: **היה זה כל המומין הללו**. ואינו מקפיד אלא על האחד וצא וטוענו כסבור הייתי שאתה כולל זה מה שאין זה ומה שיש צה ואילו ידעתי שזה צה לא הייתי לוקחה מאי: **אפילו לא גרסינן** והכי גרסי' **הכי אמרינן משמיה דרבא** היו צה **כל המומין האלו** אין זה מקח טעות: **מתני'** והביא עליה **שעורין**. שהם קלים מחטין: **חייב** צקלקולה אם הוסיף ג' קבין. ולא אמרינן הואיל והשעורין קלים יש לו להוסיף עד כדי כובד לתך חטין שמא החמור לתך חטין חלי כור: **מפני שהנפה קשה לנכמה כמשאוי** וכיון דנפח לתך שעורים כנפח לתך חטין קשה לה תוספת: **והביא לתך שעורים**. שלם הוסיף: **פטור**. אם מתה: **גמ'** קשה כמשאוי. כדפרישית אף על פי שאין משאן כבד כמשא החטין הרי נפחן כנפח חטין והנפח כמשאוי: **ניפחא כקלא**. נפח קשה כמשקל הואיל וניפחן שזה הרי הוא כמשקל שזה: **ואם הוסיף שלש קבין**. דהוא שיעור תוספת לחמור לקלקל חייב: **קשה למשאוי**. אם השוה כובד השעורין לכובד החטין כגון שהוסיף סאה שלמה על התך הרי הרבה הנפח ורוב הנפח קשה למשאוי והיו נפח זה תוספת לקלקול החמור: **סיקלא כקלא**. אינו חייב עד שישוה כובד השעורים לכובד החטין דליהוי נפח זה תוספת אצל נפח שזה תוספת חסר לא אמרינן נפח השוה הרי הוא כמשקל וליחייב בתוספת של שלשת קבין דקשה למשאוי תנן ולא קשה כמשאוי: **מאי לאו שלש קבין**. כחייב: **לא סאה**. והכי קאמר להביא לתך חטין והביא לתך שעורין פטור ואע"פ ששינה שהרי שיה להקל ואם הוסיף עד כדי משקל החטין חייב משום תוספת הנפח: **הכי קאמר וכו'**. ומילי מילי קמני והאי וכמה יוסיף לאו אלהביא חטין והביא שעורין קאי: שש

הוסיף ג' קבין לחמור דליכא תקלא כי תקלא והיכא דלא שני אלא חטין למימר מדתא ליתא הא נמי ליתא או דלמא הא דקמני הרי זה מקח טעות היינו היכא דליטתא לכולהו וצדק לוקח צדד מינייהו ואיטתכח דליטא ואמר מדמשקר צדך צדדך נמי משקר אצל אם כולם אמת לא היו מקח טעות והא דקמני מוס זה ומוס אחר ה"ה הזכיר לו כמה מומין כיון שכולם צה אין זה מקח טעות כמספתא דמתכות משמע דאם הזכיר שני מומין אחד יש צה ואחד אין צה דלא היו מקח טעות אלא דוקא כי סנפו צין הרבה מומין שאין צה דהיינו תניא על שלשים יוס יעמיד פרנס א"ל קדש לי בתך על מנת שאין צה מומין א"ל שוטה היא שעמומית היא נכפית היא אם א"ל אותה המוס ומוס אחר עמו אין זה מקח טעות היה צה מוס אחד וסנפו עם הרבה מומין הרי זה מקח טעות:

היבא דלא שני מאן משלם. וא"ת היכא דשני נמי אמאי לא משלם אחד מן הפועלים שפסע בשבירת הקנקן ותיבעי נמי מאן משלם וי"ל דהיכא דשני לא משלם דמיירי שהמשכיר את הפרה הוא שוכר את הפועלים לילך עם פרתו ולעשות מלאכת השוכר ולהכי לא משלם דא"ל למשכיר

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' השוכר את הפרה לחרוש בחר וחרש בבקעה אם נשבר הקנקן פטור בבקעה וחרש בחר אם נשבר הקנקן חייב לדרוש בקטנית ורש בתבואה פטור לדרוש בתבואה ורש בקטנית חייב מפני שהקטנית מחלקת: **גמ'** היכא דלא שני בה מאן משלם א"ר פפא דנקיט פירשא משלם רב שישא בריה דרב אידי אמר דנקיט מנא משלם והלכתא דנקיט מנא משלם ואי דוכתא דמחזקא גונדרי תרווייהו משלמין אמר רבי יוחנן **ההמוכר פרה לחבירו** ואמר לו פרה זו נגחנית היא נשכנית היא בעטנית היא רבצנית היא והיה בה מום אחד וסנפו בין המומין הרי זה מקח טעות מום זה ומוס אחר אין זה מקח טעות תניא נמי הכי **ההמוכר שפחה לחבירו** ואמר לו שפחה זו שוטה היא ניכפית היא משועממת היא והיה בה מום אחד וסנפו בין המומין הרי זה מקח טעות מום זה ומוס אחר אין זה מקח טעות א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי היו בה כל המומין הללו מהו אמר ליה רב מרדכי לרב אשי יחייב אמרינן משמיה דרבא היו בה כל המומין הללו אין זה מקח טעות: **מתני'** יהשוכר את החמור להביא עליה חטין והביא עליה שעורין חייב תבואה והביא עליה תבן חייב מפני שהנפח קשה כמשאוי להביא לתך חטין והביא לתך שעורין פטור ואם מוסיף על משאו חייב יוכמה יוסיף על משאו ויהא חייב סומכום אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה קבין לחמור: **גמ'** איתמר אבי אמר קשה כמשאוי תנן רבא אמר קשה למשאוי תנן אבי אמר קשה כמשאוי תנן רבא אמר קשה למשאוי תנן נפחא כי תקלא ואי מוסיף שלשה קבין חייב רבא אמר קשה למשאוי תנן תקלא כי תקלא ונפחא הוי תוספת תנן להביא לתך חטין והביא לתך שעורין פטור ואם הוסיף על משאו חייב מאי לאו שלשת קבין לא סאה והא עלה קמני וכמה יוסיף על משאו ויהא חייב סומכום אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה קבין לחמור תנן להביא לתך חטין והביא

שש

שייך למימר מדתא ליתא הא נמי ליתא או דלמא הא דקמני הרי זה מקח טעות היינו היכא דליטתא לכולהו וצדק לוקח צדד מינייהו ואיטתכח דליטא ואמר מדמשקר צדך צדדך נמי משקר אצל אם כולם אמת לא היו מקח טעות והא דקמני מוס זה ומוס אחר ה"ה הזכיר לו כמה מומין כיון שכולם צה אין זה מקח טעות כמספתא דמתכות משמע דאם הזכיר שני מומין אחד יש צה ואחד אין צה דלא היו מקח טעות אלא דוקא כי סנפו צין הרבה מומין שאין צה דהיינו תניא על שלשים יוס יעמיד פרנס א"ל קדש לי בתך על מנת שאין צה מומין א"ל שוטה היא שעמומית היא נכפית היא אם א"ל אותה המוס ומוס אחר עמו אין זה מקח טעות היה צה מוס אחד וסנפו עם הרבה מומין הרי זה מקח טעות:

קשה כמשאוי תנן. לאצי סיפא דקמני כמה יוסיף קאי לפרש רישא ולרצא רישא דקמני להביא עליה חטין והביא עליה שעורין היינו ככובד החטין שהוא סאה כדמוכח בשמעטין חייב דניפחא הוי תוספת להביא לתך חטין והביא לתך שעורים פטור אפילו שהביא מין שהתנה כמה יוסיף על משאו ויהא חייב סאה לגמל כו':

תרגומה

עין משפט
גר מצוה

נח א מיי פ"ד מהלכות
שכירות הלכה א סמג
עשין פט טוש"ע ח"מ ס'
שט סעיף ד':
נב ב מיי שם הלכה ג
טוש"ע שם סעיף ה':
ג ב מיי שם הלכה ב
טוש"ע שם סעיף ד':
סא ד מיי פט"ו מהל'
מכירה הלכה ז ח ט
טוש"ע ח"מ ס' רלב סעיף
ח:
סב ה מיי שם הלכה י:
סג ו מיי שם הלכה ח
סמג שם טוש"ע שם
סעיף ט:
סד ז מיי פ"ד מהלכות
שכירות הלכה ד סמג
עשין פט טוש"ע ח"מ ס'
שט סעיף ד':
סה ח מיי שם הלכה ו
טוש"ע שם סעיף ה'
וסעיף ו וע"ש במ"מ
ובצ"י:
סו ט מיי שם הלכה ד
טוש"ע שם סעיף ד':